

ségeket. A lelőhely kiterjedésének pontosabb meghatározása, főleg K-i és Ny-i irányban csak újabb feltárások után végezhető el.

Az országút Ny-i oldalán jelenleg védett legelő található, ezért ebben az irányban nem sikerült lehatárolni – az intenzitása alapján valószínűleg oda is átnyúló – lelőhelyet.

Munkatársak: Ortutai Róbert ásatási technikus. A geodéziai felmérést az Archeodata Bt. végezte.

SZOLNOKI LÁSZLÓ

453. Sárpilis határa

(Tolna megye) LT, A, Kö

Célkitermelőhely létesítéséhez kapcsolódóan a még 2008-ban végzett próbakutatást követően 2009-ben terepbejárást folytattunk Sárpilis DNY-i határrészében, ahol több lelőhelyet is találtunk.

Kolompéros 1. (KÖH 75037): A Sárpartja nevű lelőhelytől Ny-ra, egy 100 m-es objektummentes sávot követően kb. 400 m-es É-D irányú és 20–60 m széles területen található a több kelta objektummal és számos, valószínűleg középkori árokszakasszal jellemezhető lelőhely.

Kolompéros 2. (KÖH 75039): A vizsgált határrész D-i szélén egy nagy kiterjedésű, minden bizonnyal több száz, Ny-K tájolású sírból álló avar kori soros temetőt találtunk. A sűrűn húzott szondaárkokban 8–12 É-D-i sírsorba rendeződő, markáns folttal jelentkező 53 sírt figyeltünk meg. Egy, a gépi humuszolás során erőteljesen megbolygatott sekélyebb sírből kisebb méretű, többszörösen S-végű hajkarikapár, pontozással és bekarcolt vonalakkal díszített bikónikus orsógomb, ill. négyszögű vascsat töredéke és vaskés került elő. A leletek alapján a sírt a 8–9. századra keltezhetjük.

Sárpartja (KÖH 75041): A lelőhely a Várdomb és Sárpilis közötti út D-i oldalán lévő, a Sárvíz valamikori árteréből markánsan kiemelkedő dombvonulat magasabb platóján található. A kutatott terület K-i szélét jelentő meder Ny-i oldalán sikerült pontosítani a már korábban ismert középkori falu (Lak?) kiterjedését, amely területünk teljes hosszában, É-D-i irányban mintegy 850–900 m-en húzódik eltérő intenzitással; szélessége 100–250 m. A faluhelyen folytatott terepbejárással a lelőhely É-i részén lévő magassági ponttól D-re mintegy 70 m-re feltérképezhattük a templomot, a templomtól D-re, DNY-ra a cintermet, valamint a lelőhely középső részén egy másik téglapadlót. A valamikori templom helyén mintegy 15–18 m sugarú körben nagyobb mennyiségű terméskő- és (habarcsos) téglatöredéket, sőt néhány egész téglát találtunk. A településről gyűjtött kerámiaanyagból kiemelkednek a kályhákhoz, kemencékhez tarozóak: áttört mintájú oromdíz, bögre alakú kályhaszem és mázas kályhacsempe töredékei. A jellegzetes középkori fémanyagból egy 16. századi dénár, aranyozott ereklyetartó(?) és bronz mellkereszt töredéke érdemel említést.

Ugyanakkor a lelőhely K-i, a meder felé lévő mélyebb részén egy kiszántott avar kemence faltöredékeit

találtuk, jelentősebb számú, vonal- és hullámvonalköteggel díszített fazéktöredék társaságában.

Munkatárs: Künsztler Tamás.

CZÖVEK ATTILA

454. Sárszentlőrinc, Petőfi Sándor utca 30.

(KÖH 23097)

(Tolna megye) H

Az orvosi rendelő akadálymentesítése során az épület Ny-i és D-i falánál rámpát építettek, aminek alapozása közben emberi csontokat találtak. A helyszínen kiderült, hogy a rendelő Ny-i fala mentén két sírt bolygattak meg, amelyből az egyiket teljesen, a másikat részben fel tudtuk tární. Az egymástól kb. 2,5 m-re lévő két sír Ny-K tájolású, bennük a csontvázak háton fekvő nyújtott helyzetűek. A délebbi, jobb állapotban megmaradt temetkezésben talált két ezüst(?) S-végű hajkarikapár alapján a sírok egy 10–11. századi soros köznépi temető részét képezik.

Munkatárs: Simmer Livia.

CZÖVEK ATTILA

455. Sáska, Dabospusztá

(KÖH 9130)

(Veszprém megye) Kö

A Bakony D-i oldalán, Taliándörögdől Ny-ra a Gadár-hegy lejtőjén áll az egykori középkori falu romtemploma (083/10 hrsz.). A torony a templomhajó É-i oldalához, a szentély csatlakozási pontjánál illeszkedik. Az É-i hajófal mintegy 3 m magasságban, a torony négy szint magasságban maradt meg. A torony harmadik szintjén egyszerű félköríves záródású faragott kőablak helyezkedik el Ny felé. A torony oldalában jól látszanak az egykori födém faszerkezetének lenyomatai, gerenda-fészkei. A szentélyben megmaradt az oltár alapozása. Az É-i hajófal belső síkjához építve egy karzatlépcső tömbjének maradványa látszik.

A templom körül jól érzékelhető a felszínen az egykori kerítőfal vonala, valamint egy csontház csatlakozása az É-i hajófal külső síkjához.

A feltárás során két kisméretű árokban (összesen 7 m²-en) vágtuk át a hajóbelső rétegsorát, ennek során két járósínt alapozása és habarcsos felszíne került elő. Az ezek felett elhelyezkedő omlásrétegből nagy számban kerültek elő durván faragott hengerszeletek – külső felületükön vakolás és meszelés nyomokkal – melyek egy Ny-i karzat oszlopai lehettek. Két kisméretű faragott mészkő mérmű, több nagyobb téglapadló töredékes darabja valamint színesre festett vakolatdarabok is előkerültek.

KOPPÁNY ANDRÁS

456. Sátoraljaújhegy, r. k. templom

(KÖH 67131)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kk, Kú

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság 2009. május 23. és június 10. között régészeti feltárást